

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Félsz. évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKÉRT

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A delegáció tárgyalásai.

Bécs, jun. 21. A magyar delegáció zárszámadási albizottsága ma délben ülést tartott Zichy János gróf elnöke alatt. Az ülésen résztvett Wekerle Sándor miniszterelnök is. Nagy Emil előadó ismertette a zárszámadásokat, amelyek szerint a kvótával fedezendő összeg 260.892.000 korona. Ebből Ausztriára esik 174.636.000 korona és Magyarországra 86.256.000 korona.

Uj képviselők.

Nagyvárad, jun. 21. Barabás Béla lemondása következtében ma volt itt az uj képviselőválasztás. Szokoly Tamás függetlenségi és Radó Ignác pártönkivüli jelölt állottak egymással szemben. A választás késő este ért véget. Szokoly Tamást 1521 szavazattal megválasztották, míg Radó Ignác 543 szavazatot kapott.

Pécs, jun. 21. Batthyány Tivadar gróf lemondása következtében ma volt itt a képviselőválasztás két függetlenségi jelölt: Pleininger Ferencz ügyvéd és Hamerli Imre keztyügyáros között. A szocialisták is jelöltet akartak állítani Bokányi Dezső személyében, de Bokányi

az utolsó pillanatban visszalépett. A választás késő estig tartott és Pleininger Ferencz győzelmével végződött, akit 235 szótöbbséggel választottak meg országgyűlési képviselővé.

Barabás Béla mandátuma.

Budapest, jun. 21. Barabás Béla országgyűlési képviselő holnap este megjelenik az erzsébetvárosi függetlenségi körben és nyilatkozni fog mandátuma ügyében.

Fölmentett főispán.

Budapest, június 21. A király Kállay Zoltánt, Heves vármegye főispánját, állásától saját kérelmére fölmentette.

Uj főispánok.

Budapest, június 21. A hivatalos lap holnapi száma közzé fogja tenni, hogy a király kinevezte a következő uj főispánokat:

Csik vármegyébe Kállay Ubul országgyűlési képviselőt;

Heves vármegyébe Szederkényi Nándor országgyűlési képviselőt;

Hunyad vármegyébe Bornemissza Lipót bárót;

Temes vármegyébe Kabdebo Gergely országgyűlési képviselőt.

Polonyi Géza beteg.

Budapest, június 21. Polonyi Géza igazságügyi miniszter újból megbetegedett és állapota annyira komoly, hogy orvossai tanácsára kénytelen lefeküdni és látogatásokat egyáltalán nem fogadhat.

A román képviselők tanácskozása.

Budapest, jun. 21. A román nemzetiségi képviselők a napokban Budapesten titkos értekezletet tartanak, hogy fokozottabb politikai tevékenységüket megbeszéljék.

A nagy hadgyakorlatok elmaradnak.

Budapest, június 21. A hadügyminiszter az összes hadtestparancsnokságokhoz rendeletet intézett, mely szerint Magyarországon és Horvátországban az idén a nagygyakorlatok elmaradnak. A rendelet ezt a csapatok csekély állományával és azzal okolja meg, hogy az ujonczok bevonulásakor augusztusban a csapatoknak állomáshelyeiken kell lenniök. A dandár- és ezredgyakorlatokat azonban megtartják.

Letartóztatott ügyvéd.

Budapest, jun. 21. Ladányi Ármin fővárosi ügyvédet Nagykanizsán, hová az elfogott sztrájkvezérek védelme ügyében

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

Elrettentő példa.

Irta: Jean Richepin.

A Guignard házaspárt szerelmi frigy kötötte egybe és leghőbb óhajuk az volt, bár csak fiuk születne! És mintha a parányi emberi lény a szülei örömét, vágyát mihamarább teljesíteni akarta volna, — idő előtt toppant a világba. A természetellenes esemény az anya életébe került és a kétségbeesett apa, mondhatatlan fájdalomában eszet veszítvén, öngyilkossá lett.

Ime, ilyen balsors köszöntötte a kis Constant Guignard öklömnny honpolgárt, amikor a napvilágot először megpillantotta. . . .

Az ifjusága sivár, kegyetlen volt. A gimnáziumi éveket azzal töltötte el, hogy büntetési feladatokat körmölt, amelyeket igazságtalanul mértek rá; — veréssel vendégelték a más hibája miatt; — az ebédjéből mindig levontak egy-egy adagot, hogy megjavítsák és végül is belebetegedett a nélkülözésbe. A tanulmányainak végéhez érve, a lomhaság mintaképeként volt hirhedt.

Az érettségi vizsgálatot azonban soha sem tehette le, mert a szomszédjának könyörületből segített az írásbeli feladat megcsinálásában és a tanári kar őt vádolta azzal, hogy a szomszédja munkáját leírta.

Ilyen keserves tapasztalatok már az élet kezdetén más embert gonoszszá és daczossá tettek volna. De Constant lelke szintiszta becsülettől ragyogott. Szent meggyőződéssel véste lelkébe azt a híres bibliai mondatot, hogy a szerencse csak az erényt jutalmazza meg. Így tehát hősiiesen igyekezett leküzdeni a balszerencsét.

Egy nagy áruházban vállalta első alkalmazását és az áruház másnap — leégett. Amint Constant a tűzvész alkalmával a főnöke szomorodását látta, hősi elhatározással a lángok közé vetette magát, hogy a pénztárt megmentse. Lepörkölt hajjal, sebektől elborítva került vissza, de a keze nem volt üres: a pénztárat sikerült lefoglalnia és abból kiragadta az értékpapirokat és bankjegyeket. A papir azonban lángolt kapott és Constant kezei között hamuvá égett. Amikor a bátor fiu a tüz-tengerből a szabadba ért, a rendőr fülön csipte; a bíróság pedig őt havi börtönre ítélte, azon a czímen, hogy a tüzet a maga hasznára akarta fölhasználni és vagyont harácsolni, holott — ha az értékpapírok a tűzálló szekrényben maradtak volna — a kincs nem pusztul el.

A börtönében zendülést támasztottak a rabok.

Constant az őr segítségére akart sietni, de ez véletlenül éppen az ő lábában botlott meg és elesett a gáncs következtében; így a rabok könnyen végezhetek az őrral: agyonütötték.

Erre Constant-t öt évi fegyházra küldték a Cayenne telepre.

Artatlanságának mély meggyőződésével a szerencsétlen ember menekvést keresett. Sikert is megszöknie a fegyencc-telepről és visszatért Franciaországba, ahol idegen név alatt meghúzódhatott az emberek között és elhatározta, hogy jótéteményeivel, emberbaráti cselekedeteivel szerzi meg az általános becsületet.

Egy napon valami nagy ünnep alkalmával látta, hogyan vadul meg egy hintó két tüzes lova. A kocsis nem tudta megfékezni az állatokat. És Constant halálraszántan vetette magát a fenevadakká szilajodott paripák elé. A karját ugyan kifeszítette és eltörte egyik bordáját is, — de a lovakat sikerült visszarántania a meredektől, nehogy a Szajnába rohanjanak. Ámde a toporzékoló állatok dühe csak irányt változtatott: a paripák nagy lendülettel az emberáradatba futottak, ott három embert eltapostak, sokakat megsebesítettek. . . . És csak akkor látta Constant, hogy a kocsi üres volt, tehát senkinek az életét sem menthette meg.

Erre már megsokallta Constant a hősteteket és elhatározta, hogy ezentul letér a nyilvános szereplés teréről és inkább titokban nyújt csak segítséget az embertársainak.

De az a pénz, amit a szegény asszonyoknak adott, a férjek kezébe került, akik a

hívták meg, ma a csendőrség letartóztatta. A belügyminiszter táviratilag utasította a főszolgabíró, hogy ha *Ladányi* büntetendő cselekményt nem követett el, azonnal bocsássák szabadon.

Gazdasági munkások sztrájkja.

Nagybecskerek, jun. 21. Ma több birtokon ismét sztrájkba léptek a munkások. Huszonkét bujtogatót a csendőrség elfogott.

Békéscsaba, jun. 21. *Kliment* Pál földbirtokos ma *Achim* András országgyűlési képviselő ellen az aratómunkások izgatása miatt följelentést tett.

Halálos fürdés.

Körmend, június 21. *Rehlinger* János honvédfőorvos fürdés közben a vízbe fullt.

Pusztító jégeső.

Budapest, jun. 21. A földművelésügyi minisztériumhoz érkezett jelentése szerint a tegnapi jégeső Árva vármegye termésének majdnem felét elpusztította. Szolnok-Doboka vármegyében a termésnek mintegy 45 százalékát pusztította el a jégeső.

— **A Cunard-szerződés.** Mint a *«Zeit»* mai száma jelenti, holnap Bécsben új tárgyalások kezdődnek az *«Adria»* tengerhajózási társulat és a nagy német hajózási társulatok között, mely tárgyalások célja a magyar kivándorlási üzlet új szabályozása. A tárgyalások tudvalevőleg már az idei február hóban vettek kezdetüket, de ezideig eredménytelenek maradtak. A magyar kormány a Cunarddal Tisza alatt kötött szerződése nem jart a várt eredménnyel és pedig nemcsak a magyar kormány részére, hanem a Cunard részére sem, mely utóbbi a német hajóstársulatokkal folytatott harczát oly egyezséggel fejezte be, mely nemsokára változtatásra szorult. A magyar belügyminisztériumban már hetek óta tanácskoznak az óriási mérvet öltött kivándorlás csökkentésének mikéntje felől és vannak is már javaslatok ez irányban, melyek a bécsi tárgyaláson még revízió alá kerülnek és kiegészítettek. Nincs kizárva, hogy a bécsi tárgyalások eredményeül a magyar kormány teljesén új ajánlatot fognak tenni a hajózási társulatok. A Cunard-Line t. i. hajlandó szerződését a német társulatoknak atengedni és *Andrássy Gyula*

korcsába vitték és elitták. A kötött alsóruhák pedig, amikkel a didergő gyermekeket megajándékozta, a meghülésre kényeztettek azokat.

Egy alkalommal megesett a szive valami éhes, gazdátlan kutyán. Ezt szánalomból magához fogadta. És az eb hat embert mart meg, mignem rájöttek, hogy veszett.

Constant mindinkább belátta, hogy a pénz több kárt tesz, mint használna; a jótéteményekben pedig, amelyeket meggondolás nélkül teszünk embertársainkkal, kevés az áldás. Így támadt az az elhatározása, hogy jótetteinek felaprózása helyett inkább csak egy emberi lényt tesz boldoggá. Kiválasztott tehát az árvaházban egy gyermekleányt, magához fogadta és felnevelte. Amikor a gyermek hajadonna serdült, egy napon a nevelőatyja lábai elé vetette magát és bevallotta, hogy szereti őt.

Constant megértette a gyermekkel, hogy ez az érzés csak a nőiességnek első ebredése és ő világra sem el vissza az alkalommal; hiszen büntényt követne el, legalább annak érezné a lelkiismeretében, ha feleségül venné a nevelt gyermekét. Inkább keres majd a számára valami tisztességes fiatal embert, aki feleségül veszi és boldoggá teszi.

gróf belügyminiszter csak azt követeli, hogy a kivándorlásnak az eddigi szerződésben érvényre jutott rendkívüli megkönnyítése semmi esetre se vitessék át az új szerződésbe. *Andrássy Gyula* gróf a jövő héten Bécsbe utazik, hogy az *«Adria»*-val szövetségbe német hajóstársulatoknak javaslatait tüzetesen átvizsgálja. Hogy az új ajánlat elfogadásra kerül-e, afelett még aligha lesz döntés.

Tudunkkal a *«Zeit»* által említett tárgyalások folytatása nem holnapra, hanem július 4-ére van kitűzve. Ha a hátralevő differenciák a magyar kormányval elintéztetnek, egy új magyar hajózási társulat alakulna a kivándorlók szállításának lebonyolítására. Az ehhez szükséges, körülbelül 35 millió koronányi tőkét a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, mint az *Adria* tengerhajózási társaság főrésztvényese, a Wiener Bankverein, a Norddeutscher Lloyd és a Hamburg-Amerika Linie adnák össze.

— **A hadseregszállítások felosztása.** A magyar és osztrák kormány és a közös hadügyminisztérium között hosszas tárgyalások folytak a hadsereg és a haditengerészet részére szükséges ipari és kereskedelmi cikkek szállításának felosztása tárgyában. Mint a *«Neue Freie Presse»* jelenti, ebben a kérdésben már létrejött a megegyezés, melynek legfőbb pontjai ezek:

A hadsereg és a haditengerészet szükséglete ipari és kereskedelmi cikkekben úgy osztandó fel Magyarország és Ausztria között, hogy mindkét államra a kvótának megfelelő mennyiség jusson. A szükségletek közé sorozandók azok az ágyuk is, amelyeket magánüzemeknél rendelnek meg. Ellenben olyan árukat és munkákat, amelyeket a hadügyminisztérium saját üzemében állít elő, nem lehet a kvótán felül elosztani minden cikkre külön-külön kell megállapítani. Ha ez részben a gyártás hiánya, részben a csekély szükséglet, részben szabaddalmi tilalmak vagy más okok miatt nem volna lehetséges, akkor a folyó számadási év tartamán belül a szükségletek egy másik csoportjából kell megfelelő kompenzációt adni. A megrendelési kvóta megállapításánál a hadügyminisztérium által beszerzett nyersanyagok és félgyártmányok arának az államnak a kvótájába számítandók be, amelyikből beszereztek. A szállításokat közvetlenül és nem alvállalkozóknak kell adni. A szállítási cikkek anyagának, melyeknek előállításával osztrák gyárakat bíztak meg, amennyiben azok Ausztriában megszerzethetők, Ausztriából kell származnia és ugyanez áll Magyarországra is. Amíg Magyarországon hajókat nem lehet rendelni, az építéshez szükséges anyagot a kvóta

Másnap reggel pedig ott találta a leányt a küszöbénél, szívében késsel, melylyel a szerelmében csalódott fiatal teremtés véget vetett az életének.

Constant-t letartóztatták.

Az ügyész mesteri szókeltattal vitatta a bíróság előtt a vádlott elvetemültségét és éles logikával ismertette Constant egész élettörténetét: hogyan vonta magára a tanárai figyelmét már kora ifjúságában a gonoszságaival, — minő vakmerőséggel követte el első lopását a tűzvész lángjain keresztül, — hogyan fegyverezte le a börtönőrét, akit rabtársai megöltek, — végül milyen furlanggal került vissza a házába, hogy alnév alatt folytassa elvetemültségének ijesztő sorozatát.

Ennél a pontnál az ügyész hangja igazi pathoszszá emelkedett. Magyarázta ennek a lelke mélyéig gonosz embernek a vad vágyát, hogy gonoszságot kövessen el. Megbélyegezte a jótéteményeit, mert azokkal csak iszákosságra csábított szegény munkásokat és beteggett artatlan gyermekeket. Vesztett kutyával megmaratta embertársait, sőt egy alkalommal a tömeg közé irányított két megvadult lovat s mindezt csak azért, hogy gyönyörködjek a mások szenvedésében!

Ami az árvát illeti, semmi kétség, hogy ő ölte meg.

arányában Magyarországból kell beszerezni. A megegyezés azonkívül bizonyos megállapodásokat tartalmaz a szállítási határidő kiírására és mindkét minisztérium ellenvetéseire. Ezt a megegyezést a hadügyminisztérium elfogadta és most már csak a két kormány hozzájárulása szükséges, amelyeknek képviselői a tárgyalásokat folytatták.

KÜLÖNFÉLE.

Cantridal idill.

Irta: Sz. Kovács Zoltán.

Kisétáltunk Cantridába,
S ökellet, repült kicsi lába —
(A cipője 37!)
Éreztünk, óh, édes lázat,
Mosolyogtak ránk a házak,
S olajszag volt szerteszét!

Eszemadta kicsi nője,
A kivágott blúz-elője
Idres-bodros, illatos;
Csókra termett rózsás szája,
Színig hamis kis zuzája,
Varrólány az aranyos!

Vesztetre épp búcsu volt ott;
Unszolt, vegyek egész boltot:
Kicsi bögrét, mázost,
Aranyhalat, czukrot, málnát —
Mért nem mindjárt egész bálnát
S toronyórát, lánczosat?

Vettem egyet, vettem mást is,
És gondoltam egyet s mást is
Az édes kis nő felől —
Bámultam a Karsztok lányán:
Mit tenne ez Körmöcbányán,
Hol az arany érceze nő?

Mikor jól ki voltam fosztva,
S pénzem vala már elosztva
Sátras taljánok között,
Vígaszul a tenger tükre,
Délvidéki naptól süttve,
A szemembe ütközött.

«Nézd, mily hívó, mily beszédes!
Nem volna-e kedved, édes,
Vigan úszni a habon?»
Azt felelte, nincs rá kedve,
S megborzadva csicseregte:
A poliptól fél nagyon.

«A poliptól? Kicsi dőre!
Nem félős az ily kis nőre,
Nem félős az, el ne hídd!
Aggódásra okod nincsen!
Mért is félne, drága kincsem,
A poliptól a — polip?»

És a bíróság halálra ítélte Constant-t, az emberbarátot.

A kivégzés betetőzte az életpályáját, — ez is szerencsétlenül végződött.

Amikor a bakó kikísérte a bárd alá, Constant megvallotta neki, hogy utolsó jó tettet akar még elkövetni és reá testálta a vagyonát igen: reá, a hóhérra, mert családost, szegény ember és meg akarja menteni őt a szomorú pályától.

A hóhér pedig annyira megindult a nemesszivűség hallatára, hogy rosszul végezte a kötelességét: háromszor kellett a bárdot Constantra lesujtania, amíg végezhetett vele.

Három hónappal később tengerentúlról visszatért Constant egyik régi barátja, az egyetlen ember, aki ismerte az ő jóságos szívet. De már nem segíthetett a szerencsétlen. Mindazonáltal az emléket akarta tisztázni és ezért diszszírhelyet vásárolt örök időkre és márványemléket állíttatott oda.

Mielőtt az emlékmű elkészült, a jó barát hirtelen meghalt.

A véső pedig rosszul olvasta az emlékmű feliratát és rávéste a márványra ezt a mondatot:

Itt nyugszik Constant Guignard, az emberiség ellensége.

„MIRAMARE“

NAGY SZÁLLODA

≡ CIRQUENIZZA. ≡

Az adriai tengerpart legujabb és legmodernebbül berendezett szállója.

Szives tudomására hozzuk a tengerpartunkat felkereső közönségnek, hogy

☞ elsőrangú nivón álló szállónk 70 fényesen berendezett szobával, gyönyörű terrasszokkal, külön nagy étteremmel és külön kávéházi helyiségekkel a napokban megnyílt. ☞

Gyönyörű árnyas park; fekvés közvetlenül a tengerparton, remek kilátással. Fürdők a házban, villanyos világítás, lift és minden modern kényelem. Előkelő konyha polgári áron.

Penzió lakás nélkül 6 korona. (Reggeli: kávé, tea vagy csokoládé vajjal s kenyérrel; Délben: 5 fogás; Este: előétel, sült, sajt vagy gyümölcs.)

Hosszabb időre külön megállapodások.

Szállóigazgató: Ádám Jenő, a budapesti „Hungária“ szálló tiz éven át volt, előnyösen ismert igazgatója.

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál

az igazgatóság.